

Kraj Vysocina

Téma: Peníze, historie peněz, trh peněz

Vypracoval/a: Ing. Jana Wasserbauerová

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Význam a definice peněz

- Význam je mnohoznačný: hotovost, pravidelný důchod, majetek ...
- Definice:
„Peníze jsou aktivum, které má následující funkce:
  - Prostředek směny – peníze jsou používány při placení za zboží a služby
  - Zúčtovací jednotka – peníze jsou jednotka, která se používá k vyjádření hodnoty zboží či služeb, tedy ke měření hodnoty
  - Uchovatel hodnoty – což znamená, že peníze si uchovávají svojí kupní sílu a jejich držitel může oddálit dobu mezi přijetím těchto peněz (např. Jako výplata, přijetí při placení za naše služby, zboží, atd.) a mezi dobou naší samotné spotřeby

Historie a vývoj peněz

- Samozásobitelská ekonomika
- Vzájemná výměna zboží (barterová ekonomika)
- Peněžní ekonomika se objevuje v době železné. Peníze plní funkci směny.

První peníze

- Muselo se jednat o vzácnou surovinu, atd. – tedy musela se vyskytovat v malém množství a popř. neexistovala možnost reprodukce
- Muselo se jednat o přenosné a trvanlivé materiály – aby v případě časté směny nedocházelo k odírání, zničení, atd., popř. aby nedošlo ke zkažení
- Musely být skladné a manipulovatelné – jet nakupovat do města např. s kapsou plnou křemenových pecek asi není optimální řešení
- Chemická a fyzikální stálost
- Ale zejména V MALÉM OBJEMU představuje komodita velkou HODNOTU danou nesnadnou dostupností, popř. nesnadnou těžbou

Forma peněz

- Komoditní peníze
- Papírové peníze: bankovky x státovky
- Bankovky: (16. – 17. století), 100% krytí zlatem zpočátku, později se krytí snižovalo, banky krachovaly, docházelo k hospodářským krizím. Tisk bankovek byl v rukou komerčních, soukromých subjektů.

Forma peněz

Státovky:

- tiskl stát
- Byly kryty 100% zlatem, ale v době války, kdy byla pokladna prázdná tomu tak nebylo ⇒ krach státních financí.

(doba vlády Ludvíka XIV. ve Francii)

Forma peněz

- **Bankovky i státovky** vedly k velkým otřesům ekonomiky státu.
- Později se začalo používat kombinace bankovek a státovek jednoho komerčního subjektu, který měl od státu udělenou licenci tisku peněz ⇒ **Centrální banka.**

Forma peněz

- **Bankovní peníze** vznikly rozvojem bankovního sektoru, který začal poskytovat produkty, se kterými vznikají nehmotné peníze.
- Jedná se např. o kreditní a debetní karty, úvěrové karty, šeky, směnky, cestovní šeky.

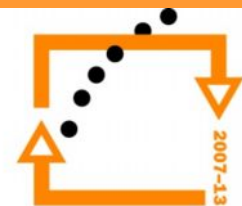

Forma peněz

S jejich vznikem a s pronikáním těchto peněžních produktů mimo pravomoci a kontrolu centrální banky (např. výdej nákupních karet obchodními domy) se opět vrací nazpět stará chiméra neuváženého „tisku“ peněz spojená v tomto případě s krátkodobými cenovými růsty, nicméně zejména s masivním zadlužováním.

Děkuji za pozornost.

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost